

Fakta, argument & debatt

Nyhetsbrev om alkohol, narkotika och sociala frågor från Blå Bandet i samverkan med SLAN

N:r 13 - publicerad 30 oktober 2025

Blå Bandet

Nyhetsbrevet produceras av Blå Bandet (Sveriges Blåbandsförbund) och ges ut i samverkan med SLAN (Sveriges Landsråd för alkohol- och narkotikafrågor)

www.blabandet.se www.slan.se

Redaktion: Helena Bingebo, Bertil Forsberg, Ingalill Söderberg, Mikael Hansson, Per-Olof Svensson

nyhetsbrev@blabandet.se

Redigering & utskick: Per-Olof Svensson

INNEHÅLL

- Nya hälsoråd för att förhindra cancer förtydligar alkoholens roll
- Transportstyrelsen föreslår förändringar i de medicinska kraven för körkort
- Inga begränsningar för gårdsförsäljning
- Fatta fyllan för unga
- Mindre alkohol som rest in i Sverige
- Alkohol stor och stark som cancerrisk
- Positiv trend bland unga
- WHO varnar för gårdsförsäljningen som hot mot Systembolagets monopol
- Få reagerar när vuxna dricker för mycket i barns närhet
- Tjejer i kriminella nätverk deltar på andra villkor än killar

ALKOHOL

Nya hälsoråd för att förhindra cancer förtydligar alkoholens roll

Ett av de uppdaterade råden gäller alkohol. Tidigare rekommenderades att begränsa konsumtionen – nu är budskapet tydligare: undvik alkohol helt. I den uppdaterade kodexen innehåller rekommendationen om matvanor ett tydligt råd att begränsa intaget av ultraprocessad mat. Dessutom inkluderar kodexen nu även e-cigarett i rekommendationerna kring tobak.

[Läs mer: Regionala Cancercentrum i samverkan](#)

Transportstyrelsen föreslår förändringar i de medicinska kraven för körkort

Enligt förslaget ska bara diagnostiserat beroende ligga till grund för körkortsåterkallelse – och det kommer alltså inte räcka med två PETH-tester som överskrider gränsvärdena för att återkalla körkort. Nu går förslaget ut på remiss. Idag kan ett körkort återkallas om en person har ett alkoholberoende, alkoholmissbruk eller ett alkoholbruk som inte är tillfälligt och som ur medicinsk synpunkt är skadligt.

[Läs mer: Dagens Juridik](#)

Forts. >

ALKOHOL

Inga begränsningar för gårdsförsäljning

Förvaltningsdomstolen i Stockholm fastslår att gårdsförsäljning inte ska begränsas till dag eller tid, utan får säljas utanför Systembolagets öppettider.

[Läs mer: Sveriges Domstolar](#)

Fatta fyllan för unga

IQ lanserar sidan Fatta fyllan, för unga som ska få tillgång till saklig information om alkohol och där de anonymt kan ställa frågor.

[Läs mer: IQ Fatta fyllan](#)

Mindre alkohol som rest in i Sverige

Svenskarnas införsel av alkohol har minskat med 40% de senaste fem åren. Det verkar bero på kronas svaga värde, och den generellt dåliga ekonomin.

[Läs mer: CAN](#)

Alkohol stor och stark som cancerrisk

Den internationella byrån för cancerforskning (IARC) presenterade den 14 oktober tillsammans med WHO två nya rapporter om alkohol och cancer. IARC är det organ som fastställer hur starka bevis det finns för att olika ämnen orsakar cancer, där alkohol placerats i den starkaste gruppen. De nya rapporterna handlar dels om hur mycket riskerna ökar för den som dricker alkohol, men också om de stora möjligheterna att förebygga cancer genom alkoholpolitik som minskar konsumtionen.

[Läs mer: WHO](#)

Positiv trend bland unga

Svenska skolungdomars alkoholkonsumtion är lägre än genomsnittet för både Norden och Europa enligt den stora europeiska skolundersökningen Espad. Användandet av alkohol, tobak och cannabis fortsätter att minska i Europa enligt Espad, som sedan 1995 undersöker konsumtionen av alkohol, tobak och droger bland 15- och 16-åriga skolungdomar i Europa. Cannabis är fortfarande den vanligaste typen av narkotika, även om andelen som använt drogen har sjunkit till den lägsta nivån sedan 1995. Pojkar rapporterar i allmänhet en högre användning, men skillnaderna mellan könen minskar.

[Läs mer: EUAD, European Union Drugs Agency](#)

WHO varnar för gårdsförsäljningen som hot mot Systembolagets monopol

I somras skickade chefen för WHO Europa, Hans Kluge, ett brev till regeringen där han skrev att regeringen försvagar Systembolaget och riskerar att underminera den svenska modellen.

– När man nedmonterar monopol så ökar man tillgången. Det gör att konsumtionen ökar, vilket medför skador, säger Carina Ferreira-Borges, programchef för alkoholfrågor vid WHO Europa.

[Läs mer: SVT Nyheter](#)

ALKOHOL

Få reagerar när vuxna dricker för mycket i barns närhet

Nära nio av tio barn påverkas negativt när vuxna dricker för mycket. Av dem som dricker för mycket är var tredje person en nära anhörig, visar en ny undersökning av Systembolaget som belyser både erfarenheter från uppväxten och vuxnas agerande i dag. Samtidigt framgår det att var tredje vuxen avstår från att agera när ett barn påverkas.

– Resultaten visar tydligt att barns trygghet påverkas när vuxna brister i sitt ansvar. Det handlar både om de som dricker för mycket och om de som ser men inte agerar, säger Maria Frisk, generalsekreterare på Bris.

Rapporten från initiativet Barndom utan baksmälla, som drivs av Systembolaget tillsammans med flera barnrättsorganisationer, belyser hur vuxnas alkoholkonsumtion påverkar barn. I årets undersökning ligger fokus på vuxnas vilja och förmåga att agera när en annan vuxen druckit för mycket i barns närvaro.

– Genom att undersöka viljan och förmågan blir det möjligt att synliggöra var hindren finns och hur vi kan stärka vuxnas mod och ansvar, så att fler barn kan växa upp i trygghet, Karolina Dahlbeck Nobel, ansvarig för folkhälsa på Systembolaget.

[Läs mer: Systembolaget](#)

SOCIALT

Tjejer i kriminella nätverk deltar på andra villkor än killar

Det är betydligt färre tjejer än killar som anses delaktiga i de kriminella nätverken – och de har ofta begränsat inflytande. De rekryteras inte, gör inte karriär och de behöver vanligtvis inte hoppa av. Trots det har tjejerna en väsentlig betydelse för nätverkens brottsliga verksamheter. De deltar oftast i narkotikahandeln, bedrägerier och penningtvätt. Det visar en ny rapport som Brå publicerat.

[Läs mer: Brå](#)

Webbinarium

6 november 2025 kl. 14.00-15.00

Återhämtning, recovery, är mer än drogfrihet. Det är att återerövra mening, självkänsla och framtidstro. Doktorand Mulka Nisic sammanfattar resultaten av sitt forskningsprojekt om hinder och styrkor för återhämtning hos kvinnor från Sverige, Storbritannien och Balkan. Här delar hon fem viktiga medskick till dig som möter människor med beroende – i arbetet, genom ideellt engagemang eller som medmänniska.

Webbinariet hålls på engelska.

[Mer info och anmälan](#)

Blå Bandets vision:

Ett tryggt samhälle fritt från alkohol och andra droger där alla människor har lika värde.

Blå Bandet är en nykterhetsorganisation med kristen värdegrund och välkomnar alla som delar våra värderingar och målsättningar.

Vi är en väletablerad organisation med en unik kombination av alkoholfri gemenskap och stort medskapande.

Vi är en självklar plattform för alla som vill bilda opinion inom ANTDS-området.

Med gemenskap, glädje och delaktighet är Blå Bandet en röst för ett nyktrare samhälle som samlar människor som väljer att leva drogfritt.

Ställningstagandet är inte bara för vår egen skull. Det är också en solidarisk handling till alla människor som själv har eller lever nära någon med ett beroende.

Blå Bandet

Nykterhet behöver du aldrig ångra!

Här finns mer info

om Blå Bandets verksamhet, vad vi erbjuder och hur du blir medlem:

www.blabandet.se

Jag Ser

Målet med Jag Ser är att fler vuxna ska inspireras till och få mer kunskap om att se att de behövs och kan göra skillnad.

Genom att se och vara en trygg förbild för ett barn.

Även en liten insats kan göra stor skillnad.

www.jagser.se

Har du också fått nog av beroendereklamen?

Mediekonsumenten kan inte undvika reklamen för beroendeframkallande substanser och medel. Den öppna reklamen för spel och vin sköljer över oss och finns överallt: I TV, tidningar, utomhus och på sociala medier.

Men, det finns också en stor mängd dold reklam.

Produktplaceringar i serier och hos influencers till exempel.

www.fattnog.se

Anhöriga till någon med beroendeproblem

Vi anordnar verksamhet som erbjuder kunskap och verktyg för att stärka anhöriga.

Kontakta oss för mer information!

kansliet@blabandet.se